

PS-KNPS3.431.7.8.2013.EZ

Pani
Grażyna Urbańska
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
ul. Beethovena 1-2
58-300 Wałbrzych

Wystąpienie pokontrolne

W dniu 23 lipca 2013 r. na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206 ze zm.), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zm.) zespół kontrolny w składzie: Ewelina Zygmunt – inspektor wojewódzki - przewodniczący zespołu i Marta Bożek – starszy inspektor wojewódzki – kontroler, z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, Dział Świadczeń Rodzinnych, ul. Limanowskiego 11, 58-300 Wałbrzych z zakresu warunków nabywania prawa do świadczeń rodzinnych, zasad ustalania, przyznawania i ich wypłacania Panu ██████████ zam. w Wałbrzychu oraz sposobu informowania osób otrzymujących świadczenie pielęgnacyjne o wygaśnięciu z mocy prawa decyzji o przyznaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego i warunkach nabywania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego i świadczenia pielęgnacyjnego obowiązujących od dnia 01.01.2013 r. Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych obejmowała okres od dnia 01.11.2011 r. – do dnia kontroli.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o Zarządzenie Nr 265 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 22 lipca 2013 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Grażyna Urbańska zatrudniona na stanowisku Dyrektora od dnia 01 marca 2009 r. Osobą odpowiedzialną za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień jest Dyrektor jednostki.

W okresie objętym kontrolą sprawę Pana ██████████ prowadziła Pani Dorota Hędrzak – podinspektor w Dziale Świadczeń Rodzinnych. W okresie od 03.07.13r. do 19.07.13r. Panią D.Hędrzak zastępowała Pani Anna Świąc – podinspektor w Dziale Świadczeń Rodzinnych. Kierownikiem Działu Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest Pani Ewa Dychus.

Wojewoda Dolnośląski ocenił pozytywnie z nieprawidłowością prowadzenie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu postępowania wszczętego przez Pana ██████████ o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego, a także sposobu informowania osób otrzymujących świadczenie pielęgnacyjne o wygaśnięciu z mocy prawa decyzji o przyznaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego

i warunkach nabywania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego i świadczenia pielęgnacyjnego obowiązujących od dnia 01.01.2013 r.

Oprócz ustaleń pozytywnych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

- brak wszczęcia postępowania z urzędu wobec osób, które posiadały prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, a w ocenie organu nie spełniały kryteriów uzyskania prawa do dodatku na podstawie ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz innych ustaw i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r.

Niekroć poniżej jest mowa o:

- ustawie o świadczeniach rodzinnych – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zm.);
- rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 2 czerwca 2005 r. – należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 2 czerwca 2005 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. Nr 105, poz. 881 ze zm.) - w treści obowiązującej do dnia 31.12.2011 r.;
- rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 grudnia 2011 r. – należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 grudnia 2011 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. Nr 298, poz. 1769) – w treści obowiązującej od dnia 01.01.2012 r.;
- rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 stycznia 2013 r. – należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 stycznia 2013 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. 2013 r., poz. 3) – w treści obowiązującej od dnia 04.01.2013 r.;
- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2009 r. – należy przez to rozumieć rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2009 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych (Dz. U. Nr 129, poz. 1058);
- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 października 2011 r. – należy przez to rozumieć rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 października 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1262);
- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2011 r. – należy przez to rozumieć rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne (Dz. U. Nr 295, poz. 1746);
- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 maja 2012 r. – należy przez to rozumieć rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 maja 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne (Dz. U. 2012r., poz. 551);
- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 maja 2012 r. – należy przez to rozumieć rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 maja 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne (Dz. U. 2012 r., poz. 641);
- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2012 r. – należy przez to rozumieć rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne (Dz. U. 2012r., poz. 732);
- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r. – należy przez to rozumieć rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego (Dz. U. 2013r., poz. 413);

- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2012 r. – należy przez to rozumieć rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2012r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2012 r., poz. 959);
- k.p.a. – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267).

Podczas kontroli dokumenty udostępniali i wyjaśnień udzielali:

1. Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych – Ewa Dychus

Informacje ogólne:

Prezydent Miasta Wałbrzycha wydał następujące upoważnienia:

1. Zarządzeniem Nr 768/2011 z dnia 27 czerwca 2011 r. na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992) upoważniono Panią Grażynę Urbańską – Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych i wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach.
2. Zarządzeniem Nr 767/2011 z dnia 27 czerwca 2011 r. na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992) upoważniono Pana Krzysztofa Czaję – Z-cę Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych i wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach.
3. Zarządzeniem Nr 766/2011 z dnia 27 czerwca 2011 r. na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992) upoważniono Panią Ewę Dychus – Kierownika Działu Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych i wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach.
4. Zarządzeniem Nr 769/2011 z dnia 27 czerwca 2011 r. na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992) upoważniono Pana Tomasza Szatonia – Z-cę Kierownika Działu Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych i wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach.

I. Ustalenie zespołu kontrolnego dot. postępowania w sprawie o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego Panu ██████████ zam. w Wałbrzychu.

W dniu 13 kwietnia 2012 r. Pan ██████████ złożył w Dziale Świadczeń Rodzinnych MOPS w Wałbrzychu wniosek o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego w związku z opieką nad niepełnosprawną matką Panią ██████████, legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Decyzją nr MOPS.DSR.4322/4108s/2011 z dnia 27.04.12r. organ przyznał Stronie świadczenie pielęgnacyjne w związku z opieką nad swoją matką w wysokości 520 zł miesięcznie na okres od 13 kwietnia 2012 r. do – na stałe.

W dniu 20 czerwca 2012 r. wpłynął do MOPS wniosek Pana ██████████ o ustalenie prawa do pomocy finansowej realizowanej w ramach rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 maja 2012 r. prawo do pomocy przysługuje matce, ojcu lub opiekunowi faktycznemu dziecka mającym ustalone za miesiąc kwiecień, maj lub czerwiec 2012 r. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przyznane na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych. Decyzją nr MOPS.DSR.4322/4108s/D/2011 z dnia 02.07.12r. odmówiono Stronie przyznania prawa do pomocy realizowanej w ramach rządowego programu

wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, w związku z ustalonym prawem do świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu opieki nad matką, a nie jak przewiduje cyt. wyżej rozporządzenie nad dzieckiem. Dnia 04.07.12r. Pan [REDAKTOR] odwołał się od ww. decyzji. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Wałbrzychu decyzją SKO 4103/398/2012 z dnia 20 lipca 2012 r. utrzymało w mocy zaskarżoną decyzję potwierdzając, że Pan [REDAKTOR] otrzymuje świadczenie pielęgnacyjne w związku z opieką nad swoją matką, tym samym nie należy do kategorii osób objętych pomocą przewidzianą w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 maja 2012 r. Strona skierowała skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu na ostateczną decyzję SKO z dnia 20 lipca 2012 r.

W dniu 4 lipca 2012 r. wpłynął do Ośrodka wnioski Strony o ustalenie prawa do pomocy finansowej realizowanej w ramach rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2012 r. prawo do pomocy przysługuje matce, ojcu lub opiekunowi faktycznemu dziecka mającym ustalone za miesiąc lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad lub grudzień 2012 r. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przyznane na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych. Decyzją nr MOPS.DSR.4322/4108s/D2/2011 z dnia 27.07.12r. odmówiono Wnioskodawcy przyznania prawa do pomocy realizowanej w ramach rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, w związku z ustalonym prawem do świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu opieki nad matką, a nie - zgodnie z cyt. rozporządzeniem - nad dzieckiem. Dnia 13.08.12r. Pan [REDAKTOR] odwołał się od ww. decyzji. Samorządowe Kolegium Odwoławcze decyzją nr SKO 4103/479/2012 z dnia 28 sierpnia 2012 r. utrzymało w mocy zaskarżoną decyzję z dnia 27.07.12r. potwierdzając, że Strona otrzymuje świadczenie pielęgnacyjne w związku z opieką nad swoją matką, tym samym nie należy do kategorii osób objętych pomocą przewidzianą w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2012 r.

W dniu 18 stycznia 2013 r. Pan [REDAKTOR] złożył w MOPS wniosek o ustalenie prawa do dodatku do świadczenia pielęgnacyjnego, realizowanego na podstawie ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 1548), za okres od 01.01.2013 r. do 30.06.2013 r. Zgodnie z art. 12 cyt. ustawy osobom uprawnionym do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie przepisów dotychczasowych, spełniającym warunki określone w art. 17 ustawy o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (...) za każdy miesiąc w okresie od 01 stycznia 2013 r. do 30 czerwca 2013 r. przysługuje dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego w wysokości 100 zł miesięcznie. Na podstawie art. 17 ustawy o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje matce lub ojcu; opiekunowi faktycznemu dziecka; osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej; innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności – jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje osobie innej niż spokrewniona w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki: 1) rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym

stopniu niepełnosprawności; 2) nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności; 3) nie ma opiekuna faktycznego dziecka lub osoby będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia. MOPS po rozpatrzeniu wniosku w dniu 23.01.13r. wydał decyzję nr MOPS.DŚR.4322/4108s/D5/2011, którą nie przyznał Stronie prawa do dodatku do świadczenia pielęgnacyjnego, ponieważ Wnioskodawca pobiera świadczenie pielęgnacyjne w związku z opieką nad matką, która jest osobą niepełnosprawną w stopniu znacznym, ale zgodnie z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności nr 3002/2004 z dnia 17.09.04r. niepełnosprawność powstała w 1980 r., więc już po ukończeniu przez Panią [REDAKTOWANO] 18 lub 25 lat. W związku z powyższym Strona nie spełnia warunków do pobierania świadczenia pielęgnacyjnego w rozumieniu przepisów art. 17 ustawy o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw, więc dodatek ten nie przysługuje. Dnia 11.02.13r. Pan [REDAKTOWANO] odwołał się od ww. decyzji. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Wałbrzychu decyzją nr SKO 4103/80/2013 z dnia 2 kwietnia 2013 r. utrzymało w mocy zaskarżoną decyzję nr MOPS.DŚR.4322/4108s/D5/2011 z dnia 23.01.13r. organu I instancji. Strona skierowała skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu na ostateczną decyzję SKO z dnia 2 kwietnia 2013r.

W dniu 3 kwietnia 2013 r. Strona złożyła w Ośrodku wniosek o ustalenie prawa do pomocy finansowej realizowanej w ramach rządowego programu wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego wypłacanego na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r. Prawo do pomocy przysługuje osobom spełniającym warunki art. 17 ustawy o świadczeniach rodzinnych tj. warunki określone w brzmieniu przepisu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2013 r. mającym ustalone za miesiąc kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad lub grudzień 2013 prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Osoby, które otrzymują świadczenie pielęgnacyjne ale nie spełniają warunków określonych w nowym brzmieniu art. 17 ustawy o świadczeniach rodzinnych nie są objęte rządowym programem wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego (dotyczy to w szczególności warunku określonego w art. 17 ust. 1b ustawy, zgodnie z którym świadczenie pielęgnacyjne przysługuje jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia. Decyzją nr MOPS.DŚR.4322/4108s/D6/2011 z dnia 08.04.13r. odmówiono Wnioskodawcy prawa do pomocy finansowej realizowanej w ramach rządowego programu wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego, w związku z ustalonym prawem do świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu opieki nad matką, gdyż Strona nie spełnia warunków do pobierania świadczenia pielęgnacyjnego w rozumieniu przepisów art. 17 ustawy o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw. W dniu 23.04.13r. Strona złożyła odwołanie od ww. decyzji. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Wałbrzychu decyzją nr SKO 4103/228/2013 z dnia 17 maja 2013 r. utrzymało w mocy zaskarżoną decyzję organu I instancji. Pan [REDAKTOWANO] skierował skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu na ostateczną decyzję SKO z dnia 17 maja 2013r.

W dniu 17.06.13r. Strona złożyła wniosek o wszczęcie postępowania w sprawie wydania decyzji o wygaśnięciu decyzji Prezydenta Miasta Wałbrzycha nr MOPS.DŚR.4322/4108s/2011 z dnia 27.04.12r. W związku z tym, że przedmiotowa decyzja na podstawie art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw wygasa z mocy prawa z dniem 30.06.13r., organ

w dniu 20 czerwca 2013 r. wydał postanowienie znak: MOPS.DŚR.4322/4108s/P/2011, którym odmówił wszczęcia postępowania w sprawie wydania decyzji o wygaśnięciu decyzji Prezydenta Miasta Wałbrzycha z dnia 27.04.12r. Strona w ustawowym terminie wniosła zażalenie na przedmiotowe postanowienie.

Dnia 11 czerwca 2013 r. Pan ██████████ złożył w Ośrodku wniosek o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego w związku z opieką nad niepełnosprawną matką Panią ██████████ na okres od 1 lipca 2013 r. Decyzją nr MOPS.DŚR.4322/4250s/2012 z dnia 13.06.13r. organ odmówił Stronie od 01.07.13r. przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, w związku z opieką nad matką Panią ██████████ legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, której niepełnosprawność powstała w 1980 r. tj. po ukończeniu 18 lub 25 roku życia. Dnia 03.07.13r. Strona odwołała się od ww. decyzji.

W dniu 3 lipca 2013 r. Pan ██████████ złożył w MOPS wniosek o ustalenie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego w związku z opieką nad niepełnosprawną matką. Na podstawie art. 97 § 1 pkt 4 k.p.a., art. 16a pkt 8 lit.c ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw postanowieniem znak: MOPS.DŚR.4322/4250szo/P/2012 z dnia 10.07.13r. organ zawiesił postępowanie w sprawie przyznania Zainteresowanemu specjalnego zasiłku opiekuńczego w związku z opieką nad matką.

W okresie pobierania przez Stronę świadczenia pielęgnacyjnego tj. od 13.04.12r. do 30.06.13r. wydane zostały następujące akty prawne dot. wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne:

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 maja 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne;

Prawo do pomocy przysługiwało matce, ojcu lub opiekunowi faktycznemu dziecka mającym ustalone za miesiąc kwiecień, maj lub czerwiec 2012 r. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przyznane na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych. Pomocy udzielano na wniosek ww. osób.

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne;

Prawo do pomocy przysługiwało matce, ojcu lub opiekunowi faktycznemu dziecka mającym ustalone za miesiąc lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad lub grudzień 2012 r. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przyznane na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do pomocy należało wszczynać z urzędu.

- ustawa z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz innych ustaw;

Prawo do dodatku do świadczenia pielęgnacyjnego przysługiwało osobom uprawnionym do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie przepisów dotychczasowych, spełniającym warunki określone w art. 17 ustawy o świadczeniach rodzinnych, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (...) za każdy miesiąc w okresie od 01 stycznia 2013 r. do 30 czerwca 2013 r. Prawo do dodatku należało ustalać z urzędu.

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego;

Prawo do pomocy przysługuje osobom spełniającym warunki art. 17 ustawy o świadczeniach rodzinnych tj. warunki określone w brzmieniu przepisu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2013 r. mającym ustalone za miesiąc kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad lub grudzień 2013 r. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do pomocy należało wszczynać z urzędu.

Czynności skutkujące wszczęciem postępowania administracyjnego na żądanie strony lub z urzędu powinny być podjęte przez podmioty uprawnione i powinny odpowiadać określonym w przepisach wymaganiom. Postępowanie wszczyna się z urzędu przez podjęcie pierwszej czynności w sprawie przez organ administracji publicznej, który jest właściwy do jej załatwienia w drodze decyzji administracyjnej. Kodeks nie określa daty wszczęcia postępowania z urzędu. Zawiadomienie strony o wszczęciu postępowania nabiera szczególnego znaczenia, gdyż co do zasady jest jedynym źródłem informacji o postępowaniu, zatem organ powinien dołożyć szczególnej staranności w zawiadomieniu stron o wszczęciu postępowania z urzędu. Przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2012 r., ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz innych ustaw, a także rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r. stanowiły, iż postępowanie winno być wszczęte z urzędu.

Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych wyjaśniła, że:

„Osoby do których była kierowana pomoc finansowa w ramach rządowego programu wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego tj. matka, ojciec, opiekun faktyczny dziecka zawiadamiane były na podst. art. 61 § 1 kpa o wszczęciu postępowania w sprawie ustalenia prawa do pomocy”.

(dowód: akta kontroli str. 35)

Natomiast organ nie wszczynał postępowań z urzędu wobec osób, które posiadały prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, a w ocenie MOPS nie spełniały kryteriów uzyskania prawa do dodatku na podstawie ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz innych ustaw i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r. Postępowanie wszczyna się z urzędu przez podjęcie pierwszej czynności w sprawie przez organ administracji publicznej, który jest właściwy do jej załatwienia w drodze decyzji administracyjnej. Kodeks nie określa daty wszczęcia postępowania z urzędu. Zawiadomienie strony o wszczęciu postępowania nabiera szczególnego znaczenia, gdyż co do zasady jest jedynym źródłem informacji o postępowaniu, zatem organ powinien dołożyć szczególnej staranności w zawiadomieniu stron o wszczęciu postępowania z urzędu. Przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2012 r., ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz innych ustaw, a także rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r. stanowiły, iż postępowanie winno być wszczęte z urzędu.

Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych wyjaśniła, że:

„Zarówno na podst. art. 12 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych jak i na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r. dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego w wys. 100 zł (ustawa) jak i rządowa pomoc w wysokości 200 zł w okresie do 30 czerwca 2013 roku przysługiwał osobom spełniającym aktualne warunki art. 17 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r., Nr 139, poz. 992, z późn. zm.), tj. warunki określone w brzmieniu ww. przepisu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2013 r. W konsekwencji oznaczało to, że osoby, które otrzymywały świadczenie pielęgnacyjne ale nie spełniały warunków określonych w aktualnym brzmieniu art. 17 ustawy o świadczeniach rodzinnych, nie są uprawnione do dodatku w wysokości 100 zł oraz nie są objęte rządowym programem wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego (dotyczyło to w szczególności warunku określonego w art. 17 ust. 1b ww. ustawy, zgodnie z którym, świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia).

W związku z powyższym podjęto w Dziale Świadczeń Rodzinnych następujące działania:

1. W okresie od stycznia do lutego 2013 roku wezwano telefonicznie wszystkie osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne.

2. Osoby, które na takie wezwanie się zgłosiły odbierały informację o tym, że decyzja wygasa z dniem 30 czerwca 2013 r. oraz o warunkach nabywania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego i świadczenia pielęgnacyjnego po 1 stycznia 2013 roku (potwierdzano osobisty odbiór dokumentu) Potem:

a) w przypadku osób, które posiadały prawo do dodatku 100 zł – zawiadamiano je na piśmie o wszczęciu postępowania w sprawie przyznania dodatku (potwierdzony osobisty odbiór zawiadomienia)

b) w przypadku osób, które nie posiadały uprawnień były informowane o dodatku i proszone o pisemne oświadczenie, że niepełnosprawność osoby, którą się opiekują, nie powstała przed ukończeniem 18 lub 25 roku życia.

Chciałabym nadmienić, że zostały zbadane wszystkie orzeczenia o niepełnosprawności pod kątem daty powstania niepełnosprawności. Osoby, które popisały te oświadczenia miały wgląd do akt i widziały te orzeczenia. Wiedziały, że jest to pierwsze orzeczenie lub że niepełnosprawność powstała w późniejszym wieku. W takich przypadkach uznano, że dodatek nie jest kierowany do tych osób i nie wszczynano postępowania.

1. Osoby, które nie zgłosiły się na wezwanie dostały zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie przyznania dodatku 100zł (tj. opiekunowie dzieci i dorosłych, których niepełnosprawność powstała przed 18 i 25 rokiem życia) a pozostali informację o dodatku z wezwaniem doniesienia dokumentu (gdyby taki istniał) o powstaniu niepełnosprawności w wieku przed 18 lub 25 rokiem życia. Pisma były wysyłane za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. (informacja w załączeniu)

2. W przypadku rządowego programu wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego wszczęcie postępowania w sprawie przyznania 200 zł kierowane było tylko do osób, które miały uprawnienie do dodatku 100 zł. Wszczęcia były robione w każdym przypadku nabywania uprawnień po raz pierwszy lub przy wydawaniu kolejnej decyzji na podstawie „nowych” przepisów. (dotyczy uprawnienia w kwietniu, maju, czerwcu).

Pisząc powyższe, chciałam zaznaczyć, że nie było osoby pobierającej świadczenie pielęgnacyjne, która by nie była powiadomiona o zmianach przepisów i przysługujących im świadczeniach. Uznałam, (...) że wszczęcie postępowania powinno dotyczyć tylko osób do których kierowana jest pomoc czy dodatek.

(dowód: akta kontroli str. 37-41)

Pan ██████████ składał odrębne wnioski o przyznanie dodatku do świadczenia pielęgnacyjnego odpowiednio w dniu: 04.07.12r., 18.01.13r. i 03.04.13r. Składane przez Stronę wnioski odpowiadały wymaganiom określonym w przepisach art. 63 k.p.a, bowiem wносиła je osoba będąca stroną w sprawie, miały formę pisemną, zawierały treść żądania potwierdzonego własnoręcznym podpisem. Wymienione wnioski skierowane do MOPS w Wałbrzychu wszczynały postępowanie administracyjne, gdyż dotyczyły spraw załatwianych w drodze decyzji administracyjnej, wydawanej przez ten organ. Po rozpatrzeniu ww. wniosków wydane zostały następujące decyzje: nr MOPS.DŚR.4322/4108s/D2/2011 z dnia 27.07.12r., nr MOPS.DŚR.4322/4108s/D5/2011 z dnia 23.01.13r. i nr MOPS.DŚR.4322/4108s/D6/2011 z dnia 08.04.13r. Zatem zawiadomienie o wszczęciu postępowania nie było niezbędne w stosunku do Pana ██████████, wnoszącego osobiście wnioski o wszczęcie postępowania w siedzibie Ośrodka.

II. Ustalenia zespołu kontrolnego dot. sposobu informowania osób otrzymujących świadczenie pielęgnacyjne o wygaśnięciu z mocy prawa decyzji o przyznaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego i warunkach nabywania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego i świadczenia pielęgnacyjnego obowiązujących od dnia 01.01.2013 r.

Na podstawie art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 1548) wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne lub otrzymującej świadczenie rodzinne, w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, informuje osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne na podstawie przepisów dotychczasowych o wygaśnięciu z mocy prawa decyzji o przyznaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego i warunkach nabywania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego i świadczenia pielęgnacyjnego obowiązujących od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych wyjaśniła, że:

„Wszystkie osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne przyznane decyzją przed 1 stycznia 2013 roku na podstawie art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw zostały powiadomione – informacja była odbierana osobiście (adnotacja – odebrałem osobiście w aktach sprawy) po uprzednim powiadomieniu telefonicznym. W przypadku braku kontaktu informacja wysyłana była za zwrotnym potwierdzeniem odbioru”.

(dowód: akta kontroli str. 43)

W aktach sprawy Pana ██████████ znajdowało się pismo z dnia 04.02.13r., w którym zawiadomiono Stronę, iż z dniem 30 czerwca 2013 r. wygasa z mocy prawa decyzja nr MOPS.DŚR.4322/4108s/2011 z dnia 27.04.12r. o przyznaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego. Zgodnie z art. 11 ust. 1 ww. ustawy osoby uprawnione do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie dotychczasowych przepisów zachowują prawo do tego świadczenia w dotychczasowej wysokości do 30 czerwca 2013 r. Ponadto poinformowano Świadczeniobiorcę o warunkach nabywania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego i świadczenia pielęgnacyjnego od 1 stycznia 2013 r. Strona potwierdziła odbiór ww. pisma w dniu 19.02.13r.

(dowód: akta kontroli str. 45-50)

III. Podsumowanie.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń pielęgnacyjnych jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Na składanych przez Pana ██████████ wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu oraz podpisem osoby przyjmującej wniosek. Do wniosku o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego dołączono uwierzytelnione kopie dokumentów stwierdzających tożsamość osoby ubiegającej się o pomoc oraz wymagającej opieki, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, oświadczenia dot. sprawowania opieki nad niepełnosprawną matką. W ramach uzupełnienia prowadzonego postępowania dowodowego dołączono wywiad z osobą ubiegającą się o świadczenie pielęgnacyjne oraz osobą niepełnosprawną.

W skontrolowanej decyzji MOPS.DŚR.4322/4108s/2011 z dnia 27.04.12r. wysokość przyznanego świadczenia pielęgnacyjnego była zgodna z kwotą określoną w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2009 r. oraz z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych. W związku z tym, że uprawnienie do świadczenia pielęgnacyjnego przysługiwało za niepełny miesiąc kalendarzowy w decyzji wskazano kwotę należnego świadczenia za daną część miesiąca oraz okres za jaki świadczenie przysługiwało. W uzasadnieniach decyzji nieuwzględniających żądania Wnioskodawcy tj. odmawiających przyznania prawa do pomocy finansowej realizowanej w ramach rządowych programów wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne oraz decyzji odmawiającej przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego od 1 lipca 2013 r. organ wskazywał uzasadnienie faktyczne i prawne, w szczególności podawał przesłankę, która nie została spełniona. Decyzje administracyjne wydawane były terminowo, a sposób ich doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 kpa.

W związku z trwającym w SKO w Wałbrzychu postępowaniem odwoławczym w sprawie ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego Panu ██████████, organ zasadnie zawiesił postępowanie w sprawie ustalenia prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego, do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez organ II instancji. Wydanie decyzji przez SKO ma istotny wpływ na ustalenie prawa do świadczenia, o które wniosowała Strona w dniu 03.07.13r.

Kopie dokumentów niezbędnych do przyznania świadczenia opiekuńczego były uwierzytelniane przez organ właściwy. Oświadczenia Strony składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w niej klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Organ nie wszczynał postępowań z urzędu wobec osób, które posiadały prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, a w ocenie MOPS nie spełniały kryteriów uzyskania prawa do dodatku na podstawie ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz innych ustaw i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r. Organ administracji publicznej obowiązany jest przestrzegać przepisów regulujących inicjatywę wszczęcia postępowania. Art. 61 § 1 k.p.a. przewiduje dwa sposoby wszczęcia postępowania administracyjnego tj. na żądanie strony lub z urzędu. Ustalenie sposobu wszczęcia postępowania wymaga odwołania się do przepisów prawa materialnego. W sytuacji gdy przepisy te wskazują sposób wszczęcia postępowania, zgodnie z zasadą legalności wyrażoną w art. 6 k.p.a., stanowiącą że „organy administracji publicznej działają na podstawie prawa” należy przestrzegać wskazanych zapisów co do sposobów wszczęcia postępowania. W przypadku postępowania wszczynanego z urzędu, zawiadomienie strony o wszczęciu postępowania nabiera szczególnego znaczenia, bowiem co do zasady jest jedynym źródłem informacji o postępowaniu. Odmiennie niż w sprawach, w których postępowanie wszczynane jest na żądanie strony, postępowanie uruchamiane z urzędu dotyczy spraw niosących z sobą możliwość wyciągnięcia negatywnych dla strony skutków prawnych. W związku z tym organ powinien dołożyć szczególnej staranności w zawiadomieniu stron o wszczęciu postępowania z urzędu, bowiem dopiero wszczęcie postępowania umożliwia przeprowadzenie i zbieranie dowodów. Nie jest dopuszczalne prowadzenie postępowania dowodowego przed wszczęciem postępowania z urzędu. Każde rozpoczęte postępowanie administracyjne wymaga od organu jego odpowiedniego zakończenia. Z chwilą wszczęcia postępowania, także z urzędu, obowiązkiem organu jest jego załatwienie. Zgodnie z art. 104 § 1 k.p.a. organ załatwia sprawę przez wydanie decyzji. Decyzje rozstrzygają sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończą sprawę w danej instancji. Zatem każda sprawa administracyjna dot. konkretnej osoby i konkretnej indywidualnej sprawy, gdy zostaje objęta stosowaniem przepisów k.p.a., musi zostać rozstrzygnięta w odpowiedniej formie. Prawidłowe zakończenie postępowania administracyjnego daje stronie prawo do rozpoczęcia postępowania odwoławczego w celu weryfikacji prawidłowości doręczonej decyzji. Przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2012 r., ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz innych ustaw, a także rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r. stanowiły, iż postępowanie winno być wszczęte z urzędu.

Prezydent Miasta Wałbrzycha w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw powiadomił Pana ██████████ o wygaśnięciu z mocy prawa decyzji o przyznaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego i warunkach nabywania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego i świadczenia pielęgnacyjnego obowiązujących od dnia 1 stycznia 2013 r.

Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod poz. nr 9.

W związku z przeprowadzoną kontrolą oraz stwierdzoną nieprawidłowością, Wydział Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego przesyła do realizacji następujące zalecenie:

1. W przypadku gdy przepis prawa materialnego wskazuje podstawę prawną do wszczęcia postępowania administracyjnego z urzędu należy przestrzegać sposobu wszczęcia postępowania w celu załatwienia sprawy.

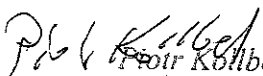
Podstawa prawna: art. 6, art. 61§ 1, 4 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Dyrektor jednostki podlegającej kontroli, drugi Prezydent Miasta, trzeci włącza się do akt kontroli.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Piotr Kolb

Z-CA DYREKTORA

Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Pan Roman Szelemej

Prezydent Miasta

ul. Plac Magistracki 1

58-300 Wałbrzych

2.a/a

